

«ПРОЕКТ 7»

Газета Харківської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №113

Харківської міської ради

Харківської області

СПЕЦВИПУСК

*Народ живе, живе його майбутнє,
Його історія, і біль минулих літ...*

Але народ ніколи не забуде

Про пращурів своїх,

Про тих,

Хто захищав їх рід.

(Максимова Юлія, ХЗОШ №113)

«Сейчас днем и ночью в лесах, приходится спать по 3 часа в сутки. Начинается битва таких масштабов, что и представить себе не можешь. Уже находимся на чужой территории, но мы не армия грабителей, подобно гитлеровской. Мир увидел армию, которая борется за счастье народов и их независимость».

Так написав випускник школи №113, поет Павло Лимар. Він загинув у липні 1945 року, звільняючи Польщу від нацистських загарбників.

...Этот бой последний,
долгожданный,
Скоро грянет с четырех
сторон.
Скоро... скоро вечером
туманным
Ты придешь с цветами на
перрон.
И, волнуясь, глянешь ты на
запад –
Вот он, поезд, что идет с
войны!
Я, наверно, тоже буду
плакать,
Не стыдись вечерней
тишины.
Активісти гуртка «Пошук»

ЖИТТЯ ТРИВАЄ...

Шелестить ліс... Над головою блакитне небо. До пам'ятника Слави нескінченим потоком ідуть люди, щоб віддати шану і вклонитись воїнові-визволителю. Пам'ять людська... Багато малих і великих подій заховала ти назавжди в своїх архівах. Та є сторінки історії, такі дати, що ніколи не припадуть пилом забуття, бо перейняті вони болем не одного покоління.

Змужнілими й досвідченими, сильними і дужими зустріли травень 1945 року ті, кого ми називаємо сьогодні ветеранами II Світової... Мало їх залишилось, не дають їм спокою численні рани, болями живе пам'ять.

Не одноразово спостерігала, як вночі крадькома втирав сльози мій прадід. Хотілось запитати: «Про що ти задумався, сивий ветеране? Які сторінки твого життя гортає пам'ять, від чого стікає кров'ю твоє наболіле серце?»

... Ех, дороги, якби-то тільки пил та туман над вами курились – улюблена пісня мого старенького. І знову котились сльози...

Останнім часом ми замислюємося, скільки крові треба було пролити й скільки людських страждань треба було знести, щоб ми мали спокійно спати, навчатись і жити.

Прошло чимало часу, діда немає в живих, а незгоєна рана на серці колишнього воїна залишиться, мабуть, на все життя.

Я думаю, про що міг сказати, помираючи, мій ветеран? Він уже не скаже напутніх слів ні дітям, ні онукам. І те, чого він не сказав, повинні сказати ми, те чого він не завершив, маємо завершити ми. Живіть, люди, так, щоб не було соромно перед тими, хто поліг у великій битві. Вклонімося ж до ніг ветерану за мужність, честь, героїзм солдатський, за волю і незалежність, які він зберіг для нас.

Шумить ліс... Люди йдуть до обеліска. І падає до гранітних ніг білий цвіт, що пахне весною. Життя триває...

випускниця школи Катерина Шевякова

РУБРИКА: ХРОНІКА ВІЙНИ У СПОГАДАХ

Спогад учасника Великої Вітчизняної війни,
штурмана ланки 371 Криворізького авіаційного полку нічних бомбардувальників, 262
нічний авіаційної дивізії, 17 Повітряної Армії, Південно-Західного, III Українського фронтів,
капітана у відставці,
«Військового штурмана I класу», Чересленко Бориса Опанасовича,
1922 року народження, українця.

Будучи ще учнем старших класів 113-й середньої школи міста Харкова, що знаходиться на ХТЗ, я поступив з багатьма своїми однокласниками в Харківський аероклуб, який закінчили після 10-ти класів у 1940 році. Я і ще два моїх однокласника і курсанта по аероклубу на наше прохання були направлені для проходження льотної комісії і складання вступних іспитів в Краснодарське військово-авіаційне училище штурманів.

У квітні 1941 року Краснодарське училище було реорганізовано в Вищі штурманські курси ВПС КА, а нас, всіх курсантів, розподілили по інших авіаційним училищам для закінчення льотної програми. Жили в ангарі на аеродромі. Давалася взнаки дуже напружена обстановка, «в повітрі пахло грозою».

У неділю, 22 червня 1941 року, деякі відділення літали залікові вправи, а інші курсанти о 5 годині 30 хвилин після підйому і підготовки до побудови на фіззарядку побачили на висоті приблизно 1000 метрів до аеродрому з боку сходу сонця наближення трьох дев'яток літаків невідомого нам типу. Ми подумали, що це наші нові літаки і зраділи. В цей час хтось із курсантів закричав - «бомби!» Ми побачили, як від всіх літаків відокремилося безліч бомб, які летіли прямо на нас. У паніці почали розбігатися хто куди. Розриви великих фугасних бомб заглушили всі крики. У повітря летіли тулуба, відірвані руки, ноги. Горіли ангари, горіли літаки, рвалися бензобаки з пальним, горіли склади. Весь аеродром і містечко перетворилося на купи руїн. Ми понесли великі втрати. Загибло дуже багато наших товаришів, які не встигли піднятися ні разу в повітря.

Тільки до 9 години ранку ми зібралися, коли минула небезпека, а з повідомлення по радіо дізналися про віроломний напад фашистської Німеччини на нас, про початок війни.

Наш аеродром фашисти бомбили щодня, аж до нашого від'їзду до Липецька, куди нас, 101 чоловік, направили на Вищі тактичні курси удосконалення льотно-технічного складу ВВС КА, якими командував генерал-майор авіації Вершинін К.А., згодом маршал авіації.

В Липецьк ми прибули 12 липня 1941 року. Почалася теоретична підготовка з вивчення нової матеріальної частини пікіруючого бомбардувальника ПЕ-2 (Петляков-2)

Закінчивши теоретичний курс навчання, ми очікували розподілу в полки ...

Зважаючи на велику нестачу літаків ставкою Верховного головнокомандувача було прийнято рішення використовувати навчальні літаки У-2 в якості нічного легкого бомбардувальника для нічних бомбардувань передових позицій, окопів фашистських військ, не даючи їм відпочинку ні вночі, ні вдень, вимотувати їх силу, знищувати їх техніку і безперервно діяти на психіку.

В тилу, на базі шкіл початкового навчання почали формувати нічні бомбардувальні полки і дивізії. Нас, молодих, ще не обстріляних випускників, направили в резерв ВПС КА для укомплектування цих полків.

У квітні місяці 1942 роки я і ще кілька наших однокласників по училищу прибули до Москви на пункт збору ВВС КА за призначенням. Місто жило прифронтовим життям, відчувалося скрізь, що всі об'єднані одним почуттям і бажанням зробити все для якнайшвидшого розгрому найлютішого ворога. Москва надійно прикривалася з повітря зенітною артилерією, аеростатами і це не давало можливості ворогу скинути бомби. Усюди стояли зенітні батареї, чергували санітарні дружини і добровольчі загони по ліквідації пожеж і руйнувань. Ми отримали призначення в штаб фронту в місто Малу Вішеру. По дорозі до Ленінграда ешелон кілька разів бомбили, але вночі ми все ж благополучно дісталися. Вранці стало видно, що місто майже весь згорів і зруйнований, стирчали тільки вцілілі труби печей. Всюди на вулицях валялися розбиті автомашини, гармати, вози, кухні. Від усього побаченого стискалося серце, ненависті до ворога не було меж, хотілося скоріше помститися за всі злочинства, за зганьблену мирне життя, за безмежне варварство, скоєне на нашій землі. Отже, ми в'їхали в розташування нашого авіаційного полку.

Літаки наші, У-2, стояли на березі річки. Після вивчення новітнього на той час пікіруючого бомбардувальника ПЕ-2 літати на фронті на такому літаку, як У-2, сконструйованого з планочек, расчалочек, обтягнутих парусиною і пофарбованого емалітовою фарбою, яка світиться краще порохи, було не до душі. А якщо врахувати, що літали без парашутів, стає абсолютно добре!

Після вивчення району бойових дій і засобів зенітної артилерії противника, наших засобів літаководіння і здачі заліків, ми приступили до виконання бойових дій.

Перший бойовий виліт на бомбометання військ противника мною був зроблений в ніч на перше червня 1942 року.

Щоночі тепер робилося по 5-6 бойових вильотів. Бомбовим ударами валилися всі населені пункти, де знаходилися німці з технікою: Любця, подбerez, Земці, М'ясний Бор, Спаська Полість і інші. До кінця всієї операції було скоєно ще до сотні вильотів.

У березні 1943 року наша ескадрилья була реорганізована в 556 окрему бомбардувальну авіаескадрилью під командуванням капітана Позднякова В.Т. Ескадрилья була додана 52-й наземній армії і подальші її бойові дії були пов'язані з дислокацією 52-ї Армії на фронтах Великої Вітчизняної війни: Калінінському, Воронезькому, Степовому, 1-м і 2-м Українських, участь у визволенні Черкас, Корсунь-Шевченківська операція. За проявлену мужність при виконанні особливо важливих бойових завдань на бомбометання вдень залізничного моста Черкас, ескадрилья була нагороджена орденом «Богдана Хмельницького» і присвоєнням особистого назви «Черкаської». У червні 1944 року ескадрилья була реорганізована в 556 Авіаційну ескадрилью. Ми з деякими товаришами отримали призначення в 371-й Криворізький нічний бомбардувальний полк 17-ї Повітряної Армії 3-го Українського фронту. До цього часу ми мали вже більше 220 бойових вильотів кожен і були нагороджені орденами бойового «Червоного прапора» і медалями «За відвагу».

Вже ми мали достатній досвід в самолетоводженні і бомбометанні і були підготовлені до виконання будь-яких поставлених нам завдань. У Болгарії 371 Криворізький авіаційний полк прибув на початку вересня 1944 року. До цього часу війська 3-го Українського фронту звільнили значну частину території Румунії та Болгарії. При підведенні частин військ 3-го Українського фронту по звільненню Болгарії наш полк перелетів на аеродром Мирояне під Софією, де тривало виконання бойових завдань.

У цьому районі полк вів велику роботу з вивезення поранених з поля бою, постачання передової і частин фронту всім необхідним в важкодоступних гірських районах. Працювали вдень і вночі. Звільнення території Болгарії нашим фронтом дало можливість приступити до звільнення території Югославії. При першій нашій посадці на аеродром поблизу міста Бела-Церква, нас, радянських льотчиків, радо зустрічали і жителі, і югославські партизани.

Німецькі війська робили великі зусилля для затримання наших військ з просування вперед для звільнення території Угорщини. Наш полк в цей період приймає участь з постачання швидко просуваються вперед частин і з'єднань фронту. 13 лютого 1945 року війська 3-го Українського фронту звільнили столицю Угорщини Будапешт.

Після завершення Будапештської операції і звільнення території Угорщини, 371 Криворізький полк 262 Авіаційної дивізії в складі 3-го Українського перейшли кордон Австрії та направили свій удар на столицю, місто Відень. Завдання було вночі встановити дислокацію і просування військ противника, їх приблизний чисельний склад. Завдання було виконано з честю. Війну закінчили під Віднем.

У жовтні 1945 року було отримано наказ Верховного Командування про розформування нашого Криворізького Авіаційного полку з передачею льотно-технічного складу в інші бойові полки, а літаки були нашим льотним складом перегнані на аеродром міста Одеси. Прапор нашого полку було здано на вічне зберігання в Краєзнавчий музей міста Кривого Рогу.

РУБРИКА: СВЯТКУЄМО РАЗОМ

**Мітинг-реквієм,
присвячений 72-ї річниці
Перемоги над нацизмом у
Другій Світовій війні**

Біля меморіалу загиблим воїнам

05.05.2017 у сквері імені П. Кандаурова пройшов мітинг-реквієм, присвячений відзначенню Дня пам'яті та 72-ї річниці Перемоги у над нацизмом у Другій світовій війні. На мітингу були присутні заступники голови Адміністрації Індустріального району Харківської міської ради Третьяк В.В., Жуков Д.В, ветерани Другої світової війни, начальник Управління освіти Збицька О.Л., депутати Харківської міської ради, представники підприємств, працівники Адміністрації, Управління освіти, керівники, працівники, учні та вихованці навчальних закладів, мешканці району. Зворушливі пісні і композиції у виконанні вихованців навчальних закладів району знайшли відклик у серцях усіх присутніх.

*Районний мітинг-реквієм
та урочисте покладання
квітів біля військових
поховань на вулиці Луї
Пастера*

05.05.2017 відбувся районний мітинг-реквієм та урочисте покладання квітів біля військових поховань на вулиці Луї Пастера, присвячені Дню пам'яті та примирення і 72-й річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. На мітингу були присутні голова Адміністрації Індустріального району Харківської міської ради Вельможна О.І., заступники голови Адміністрації Індустріального району Харківської міської ради Веліканова О. Г., Третьяк В.В., Жуков Д.В., начальник Управління освіти Збицька О. Л., депутати Харківської міської та обласної рад, ветерани Другої світової війни, представники Співки ветеранів АТО, підприємств, керівники, учні, вихованці та працівники навчальних закладів, мешканці району.

Під час мітингу було нагороджено переможців районних конкурсу літературно-музичних композицій «Нам заповідана мужність» та поробок довільної техніки «Полум'я маків не згасає».

Традиційно було проведено районні акції «Запали свічу Пам'яті» та «Стрічка миру»,

присвячені Дню пам'яті та примирення.

Зворушливі пісні про події війни, вірші про той нелегкий час, ніжний вальс та солдатська полька у виконанні вихованців району – це лише часточка великої данини пошани полеглим і живим ветеранам. Червоні маки біля серця, червоні гвоздики та тюльпани в руках ветеранів, як пам'ять про події далеких часів, як заклик до миру! Ми пам'ятаємо...

Стрічки Миру

Під час мітингу було нагороджено переможців районних конкурсу літературно-музичних композицій «Нам заповідана мужність» та поробок довольної техніки «Полум'я маків не згасає». Традиційно було проведено

районні акції «Запали свічу Пам'яті» та «Стрічка миру», присвячені Дню пам'яті та примирення.

Зворушливі пісні про події війни, вірші про той нелегкий час, ніжний вальс та солдатська полька у виконанні вихованців району – це лише часточка великої данини пошани полеглим і живим ветеранам. Червоні маки біля серця, червоні гвоздики та тюльпани в руках ветеранів, як пам'ять про події далеких часів, як заклик до миру! Ми пам'ятаємо...

Спільний виховний захід учнів 3-А класу

та співробітників районної бібліотеки-філії №15 «Подвиг не має забуття»

Єна Ксенія, 10 клас

РУБРИКА: ДРУЖНА ШКІЛЬНА РОДИНА

До тих пір, доки є ветерани, музеї, виставки, робота учнів та вчителів, збережеться пам'ять про героїчні подвиги нашого народу!

Вічні між століттями ті, хто загинув у боях. Славні у віках живі безсмертні солдати, всі, хто сміливо йшов у бій, відстоюючи право на життя, свободу для майбутніх поколінь. І хоч війна вже давно відійшла у минуле, ми повинні зрозуміти значення подій, пропустити їх через свою душу, залишити у пам'яті.

Саме для того, щоб вшановувати пам'ять загиблих, щоб застерегти

майбутні покоління від таких катастрофічних втрат і працює наш музей «Бойової слави».

Зустріч з ветераном II Світової війни
В.М. Ніколаєвим

Уроки мужності допомагають учням на основі подій з життя реальних людей пізнати зв'язок минулого з сучасним, це розповідь про тих, хто захищав нашу Вітчизну в роки війни, хто ніс службу в армії після війни й сьогодні.

Кожного року ми згадуємо про велику Перемогу, мужність і самопожертву нашого народу, а також віддаємо шану ветеранам II Світової війни. Для того, щоб

Школа №113 побудована в 1935 році. Перші директори її разом зі своїми учнями-випускниками відразу ж 1941 року пішли на фронт. З жовтня 1941 по серпень 1943 – у школі військовий німецький госпіталь, в окремих класах стояли німецькі коні, які заїжджали прямо з підводами у приміщення з пораненими німецькими солдатами.

висловити свою повагу і сказати слова подяки, у школі завжди проводяться Лінійки пам'яті та святкові травневі концерти, які допомагають учням поринути у ті часи, а ветеранам – згадати свою молодість.

Концерт, присвячений Дню примирення

Шкільний музей Бойової та трудової слави має давню історію. 9 травня 1985 року музей був відкритий. З тих пір він працює, а в 2015 року музею виповнилося 30 років. Основним напрямком діяльності музею є вивчення і збереження музейного зібрання, організація музейних експозицій, зустрічі з ветеранами II Світової війни, проведення лекцій для учнів школи та гостей району.

Перший випуск школи відбувся у 1939 році. В музеї збереглися фотокартки перших випускників, табелі успішності, похвальні грамоти зразка 1936-39-х років.

Стенди музею розповідають і про перші дні війни в Харкові. Зберігся примірник газети за вересень 1941 року, в якому йдеться про запеклі бої, а також похвальна грамота випускника 10-го класу, датована 17-го червня 1945 року... Через кілька днів він добровольцем піде на фронт...

Збережені фотографії та листи з фронту. Учні середніх класів виявили бажання працювати на фабриках і заводах, щоб стати за верстат і замінити своїх батьків, які пішли на фронт. Відомо, що учениця 113-ї школи Валентина Зеленська, стала токарем на тракторному заводі, працювала на двох верстатах одночасно і виконувала по дві норми. До 1942 року всі райони Харківщини вже окуповані.

Німці розбили і спалили майже всі шкільні меблі, а обладнання кабінетів розграбували. Розповідають факти та реліквії про фронтовий шлях випускників

нашої 113-ої школи. Чудові хлопці, учні нашої школи, пішли і не повернулися.

Ще в музеї розповідається про трудовий шлях майбутніх конструкторів, лікарів, вчителів, директорів шкіл, науковців, акторів. Трудовий шлях цих людей збережений і живе в листах, в фотографіях, в газетних вирізках, відображений у хвилинах зустрічей випускників минулих років. А також в наукових роботах, книгах, що були подаровані нашому музею на добру згадку майбутнім поколінням.

М.Ф. Гетьманець, в минулому декан філологічного факультету і завкафедрою російської і зарубіжної літератури Харківського педагогічного інституту згадує: «На долю покоління учнів школи випали суворі випробування – війна проти німецьких загарбників. Всі мої старші і молодші товариші по школі були справжніми бійцями-патріотами. Багато загинули смертю хоробрих в роки війни, а багато випускників успішно працювало в різних галузях народного господарства, науки і культури.

Ми пам'ятаємо всіх тих, хто приніс нам життя і визволення від нацистських загарбників. І хоча в музеї зберігаються матеріали давнини, тільки діти здатні зрозуміти, залишити в пам'яті, пропустити через свої почуття значення історичного минулого нашої держави. Адже не знаючи свого минулого, неможливо побудувати майбутнє.

Для того, щоб вшановувати пам'ять загиблих, вклонитися доземно відбудуваним майбуття, щоб застерегти майбутні покоління від війни, катастрофи величезних втрат, існує в нашій школі музей Бойової та трудової слави.

РУБРИКА: ВІТАЄМО! З ДНЕМ ПЕРЕМОГИ!

ЗМІСТ:

<i>РУБРИКА Життя триває...</i>	<i>.....2с.</i>
<i>РУБРИКА Хроніка війни у спогадах</i>	<i>.....3с.</i>
<i>РУБРИКА Святкуємо разом.....</i>	<i>...6с.</i>
<i>РУБРИКА Дружна шкільна родина</i>	<i>.....7с.</i>
<i>РУБРИКА Вітаємо!.....</i>	<i>...10с.</i>

Головний редактор: А. Сера
Кореспондент: І. Замурій
Фотокореспондент: Я. Крисенко